

DECIZIA nr. 653 din 17 octombrie 2017

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#), [art. 62 alin. \(2\)](#) și ale [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 81/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare

EMITENT ● **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 1002 din 18 decembrie 2017**

Data intrării în vigoare 18-12-2017

Prezenta formă este valabilă începând cu data de 18-12-2017 până la data de 28-06-2022

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Bianca Drăghici	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#), [art. 62 alin. \(2\)](#) și ale [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, excepție ridicată de Ionică Dajbog și Daniel Ciprian Bugeac în dosarele nr. 415/121/2014* și nr. 4.240/121/2014* ale Curții de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința din data de 4 iulie 2017, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu, fiind consemnate în încheierea de la acea dată, când, în temeiul [art. 53 alin. \(5\)](#) și [art. 58 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus conexarea Dosarului nr. 1.927D/2016 la Dosarul nr. 941D/2016 și, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru data de 12 iulie 2017. Ulterior, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, potrivit [art. 58 alin. \(1\) teza întâi din Legea nr. 47/1992](#), Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 19 septembrie 2017. La această dată, Curtea, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru data de 5 octombrie 2017 și, constatând că la acest termen nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, a amânat pronunțarea pentru data de 17 octombrie 2017, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 10 martie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 415/121/2014*, Curtea de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, „forma textului din 2014”. Excepția a fost ridicată de Ionică Dajbog în calea de atac a recursului declarat împotriva Sentinței civile nr. 1.048/22.10.2015 și a Încheierii din data de 8.10.2015, pronunțate de Tribunalul Galați într-o cauză având ca obiect litigiu privind funcționari publici.

4. Prin Încheierea din 21 septembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 4.240/121/2014*, Curtea de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#), [art. 62 alin. \(2\)](#) și ale [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului. Excepția a fost ridicată de Daniel Ciprian Bugeac în calea de atac a recursului declarat împotriva Sentinței civile nr. 101/4.02.2016, pronunțate de Tribunalul Galați într-o cauză având ca obiect litigiu privind funcționari publici.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, cu privire la critica de neconstituționalitate a [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), se susține, în esență, că angajatorul, atât în cursul cercetării disciplinare, cât și în cursul judecării cauzei de către consiliul de disciplină, nu a permis autorilor excepției să fie asistați și consiliați de către avocatul ales, încălcându-li-se dreptul la apărare. De asemenea, apreciază că textul criticat este echivoc și neprevizibil, deoarece, prin conținutul său, lasă să se înțeleagă că polițistul, pe timpul cercetării disciplinare, nu ar avea voie să fie asistat, ci asistența să fie numai în fața consiliilor de disciplină, fază ulterioară cercetării disciplinare. Or, administrarea probatoriului se face în faza cercetării disciplinare, nicidecum în fața consiliului de disciplină. Ca atare, lipsa apărării profesionale venite din partea unui avocat aduce grave prejudicii celui

cercetat disciplinar. În opinia autorilor, textul de lege criticat s-ar putea interpreta în sensul conform căruia Corpul poate desemna un polițist asistent, chiar dacă cel cercetat nu dorește acest lucru, confuzie ce apare pe fondul neclarității și imprevizibilității textului criticat.

6. Referitor la critica de neconstituționalitate a [art. 61 alin. \(1\) teza întâi din Legea nr. 360/2002](#), se arată că textul este lipsit de claritate și precizie, deoarece nu prevede modalitatea în care polițistul ia la cunoștință de sancțiunea disciplinară, respectiv textul nu prevede obligația angajatorului de a-i comunica efectiv celui sancționat dispoziția de sancționare. Se apreciază că, pe fondul neclarității textului contestat, angajatorul nu a comunicat decizia de sancționare, ci doar o adresă în care se menționa sancțiunea aplicată și motivele avute în vedere. Ca atare, se susține că lipsa obligației comunicării și necomunicarea efectivă a deciziei de sancționare limitează dreptul la apărare al celui

sancționat, drept ce presupune și posibilitatea de a contesta atât condițiile de formă și de fond ale deciziei de sancționare, cât și temeinicia actului de sancționare.

7. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a [art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#), se consideră că textul criticat nu oferă niciun fel de criteriu clar și previzibil privind organizarea, funcționarea și procedura după care își desfășoară activitatea consiliul de disciplină. Aceste aspecte duc, în opinia autorilor, la încălcarea principiului separației puterilor în stat, întrucât executivul edictează norme ce intră în atributul puterii legislative. De asemenea, se susține că textul de lege criticat nu definește noțiunea de „unitate de poliție”, respectiv dacă această sintagmă se referă și la polițiile orașenești și municipale sau numai la inspectoratele de poliție județene.

8. Cu privire la critica de neconstituționalitate a [art. 57 lit. b\) din Legea nr. 360/2002](#), se apreciază, în esență, că, fiind vorba de o normă de incriminare a unei abateri disciplinare, textul nu conferă claritatea și previzibilitatea specifică unei norme de incriminare reglementate printr-o lege organică. De asemenea, se susține că polițistul aflat pe o funcție de execuție este transformat într-un simplu executant, fapt ce are drept consecință lezarea drepturilor acestuia. Totodată, textul este lipsit de claritate, întrucât nu prevede dacă dispoziția primită de la șef trebuie să fie dată în scris și care sunt autoritățile abilitate să dea dispoziții polițistului.

9. Referitor la critica de neconstituționalitate a [art. 22 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), se susține că sunt încălcate prevederile constituționale ale [art. 73 alin. \(3\) lit. j\)](#), deoarece textul criticat nu numai că nu reglementează competența materială și funcțională a persoanelor îndreptățite să emită actele de încetare a raporturilor de serviciu ale polițistului, ci delegă acest atribut normativ, ce ține de domeniul legii organice, ministrului de resort care este abilitat să emită ordine. Consecința imediată a acestei delegări neconstituționale este reprezentată, în plan juridic, de încălcarea obligației de respectare a supremației [Constituției](#) și a legilor. Așadar, ca urmare a acestor „delegări neconstituționale” de a emite ordine în domenii ce țin de esența legii organice, ministrul de resort a emis Ordinul nr. 600/2005, nepublicat, făcând iluzoriu dreptul la apărare. În acest context, se invocă considerentele [Deciziei Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014](#).

10. În final, se apreciază că [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) este neconstituțional, întrucât nu se pot reglementa prin ordine ale ministrului de resort nașterea, modificarea și stingerea raportului de serviciu al polițistului, ci numai prin lege organică.

11. Curtea de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 941D/2016, își exprimă opinia în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate, nefiind încălcate prevederile constituționale invocate. În Dosarul nr. 1.927D/2016, instanța apreciază că se impune admiterea excepției de neconstituționalitate, întrucât, deși principiul constituțional privind dreptul la apărare este inclus în [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), acesta este limitat și discriminatoriu. De altfel, se poate observa că legiuitorul, prin adoptarea [Legii nr. 77/2014](#) pentru modificarea [alin. \(4\) al art. 251 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii](#), a înțeles necesitatea acoperirii acestui vid legislativ prin introducerea unei prevederi prin care angajatul să poată fi asistat de către un avocat în cursul cercetării disciplinare. În ceea ce privește luarea la cunoștință a sancțiunii disciplinare, aceasta nu echivalează cu luarea la cunoștință a conținutului actului administrativ, fapt ce îl pune pe destinatar în imposibilitatea de a contesta în cunoștință de cauză actul administrativ respectiv. De asemenea, instanța consideră că textele sunt lipsite de claritatea specifică unor norme juridice [[art. 62 alin. \(2\) și art. 57 lit. b\) din Legea nr. 360/2002](#)]. Totodată, modificarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului, inclusiv competența emiterii actelor administrative respective, trebuie reglementate, potrivit [art. 73 alin. \(3\) lit. j\) din Constituție](#), prin lege organică, și nu prin delegarea atribuției de a stabili aceste norme unui membru al Guvernului [[art. 78 alin. \(1\) și art. 22 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#)].

12. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată în ceea ce privește [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\) și art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#), iar cu privire la [art. 78 alin. \(1\) și art. 22 alin. \(7\) din aceeași lege](#), consideră că instanța de contencios constituțional urmează să constate dacă devin incidente considerentele [Deciziei nr. 392 din 2 iulie 2014](#), prin care s-a constatat că prevederile [art. 59 alin. \(2\)](#), [art. 60 alin. \(1\) și ale art. 62 alin. \(3\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului sunt neconstituționale. Astfel, referitor la conținutul criticilor formulate cu privire la [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr.](#)

[360/2002](#), arată că textul constituțional al [art. 24 alin. \(2\)](#) asigură părților dreptul de a fi asistate de un avocat, în tot cursul procesului, și conferă oricărei părți implicate posibilitatea de a folosi toate mijloacele și garanțiile procesuale. Procedura disciplinară reglementată de [art. 59](#) din lege stabilește anumite reguli și garanții, specifice acestei proceduri, fără însă a încălca prevederile constituționale privind dreptul la apărare. Oricum, potrivit [art. 61 din Legea nr. 360/2002](#), forma în vigoare în anul 2014, polițistul poate contesta sancțiunea disciplinară, în termen de 5 zile de la luarea la cunoștință, șefului ierarhic superior celui care a aplicat sancțiunea. Totodată, împotriva sancțiunilor aplicate și a deciziilor nefavorabile polițistul nemulțumit se poate adresa Corpului, potrivit [art. 50 lit. d\)](#) din lege, iar polițistul nemulțumit de sancțiunea aplicată se poate adresa instanței de contencios administrativ, solicitând anularea sau modificarea, după caz, a ordinului ori a dispoziției de sancționare. În cadrul procesual astfel creat, prevederile constituționale privind dreptul la apărare își au corespondentul legal în garanțiile și mijloacele procesuale prevăzute de [Codul de procedură civilă](#).

14. Avocatul Poporului precizează că își menține punctul de vedere exprimat anterior în cauze având același obiect, în sensul constituționalității dispozițiilor [art. 57 lit. b\)](#), [art. 61 alin. \(1\) teza întâi](#) și [art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#) și neconstituționalității [art. 22 alin. \(7\)](#) și [art. 78 alin. \(1\)](#) din același act normativ.

15. Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile [Constituției](#), precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. d\) din Constituție](#), precum și ale [art. 1 alin. \(2\)](#), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, potrivit încheierilor de sesizare, dispozițiile [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#), [art. 62 alin. \(2\)](#) și ale [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 iunie 2002, cu modificările și completările ulterioare.

18. Se observă că, la data emiterii deciziilor de sancționare de către Inspectoratul de Poliție al Județului Galați, decizii a căror anulare formează obiectul acțiunilor în justiție formulate de autorii excepției, textele de lege criticate din [Legea nr. 360/2002](#) aveau următorul cuprins:

– [Art. 22 alin. \(7\)](#): „Competențele emiterii actelor administrative privind nașterea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor, în condițiile legii.”;

– [Art. 57](#): „Constituie abateri disciplinare, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni, următoarele fapte săvârșite de polițist, comise cu vinovăție: [...] b) neglijența manifestată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege.”;

– [Art. 59 alin. \(7\)](#): „În fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul de a fi asistat de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de Corp.”;

– [Art. 61 alin. \(1\)](#): „Polițistul poate contesta sancțiunea disciplinară, în termen de 5 zile de la luarea la cunoștință, șefului ierarhic superior celui care a aplicat sancțiunea. Acesta se pronunță prin decizie motivată, în termen de 15 zile.”;

– [Art. 62 alin. \(2\)](#): „Consiliile de disciplină se constituie și funcționează pe lângă șefii unităților de poliție și au caracter consultativ.”;

– [Art. 78 alin. \(1\)](#): „Procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițistului se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor.”

19. Curtea reține că, ulterior învestirii instanțelor judecătorești, dispozițiile [art. 61 alin. \(1\) și art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#) au fost modificate prin art. I pct. 8 și 9 din [Legea nr. 81/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 21 aprilie 2015. De asemenea, [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#) a fost abrogat prin [Legea nr. 81/2015](#), iar [art. 78 alin. \(1\) din același act normativ](#) a fost abrogat prin [art. I pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2016](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 21 iunie 2016. Însă, Curtea constată că dispozițiile criticate continuă să își producă efectele juridice în cauzele deduse judecătii, astfel încât pot fi supuse controlului de constituționalitate, potrivit [Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea Constituțională a statuat că sintagma „în vigoare” din cuprinsul dispozițiilor [art. 29 alin. \(1\)](#) și ale [art. 31 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#) este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate

și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare. Ca atare, obiect al controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 59 alin. \(7\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#), [art. 62 alin. \(2\)](#) și ale [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 81/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare.

20. Autorii excepției apreciază că dispozițiile de lege criticate, în forma în vigoare la momentul când au fost sancționați, contravin prevederilor din [Constituție](#) cuprinse în [art. 1 alin. \(3\)](#), [\(4\)](#) și [\(5\)](#) referitor la statul de drept, principiul separației și echilibrului puterilor în stat și principiul legalității, [art. 11 alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#) privind dreptul internațional și dreptul intern, [art. 24 alin. \(1\)](#) care consacră dreptul la apărare, [art. 73 alin. \(3\) lit. j\)](#) și [p\)](#) referitor la categorii de legi organice, [art. 118 alin. \(2\)](#) privind forțele armate și [art. 148 alin. \(2\)](#) și [\(4\)](#) referitor la integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, invocă principiul legalității incriminării și pedepsei, „nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege”, prevăzut de [art. 7 pct. 1](#) și [art. 8](#) referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie din [Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 59 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), în redactarea anterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 81/2015](#), Curtea reține că, potrivit normelor de lege criticate, în fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul de a fi asistat de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de Corpul Național al Polițistilor.

22. Din analiza evoluției cadrului legislativ al normelor supuse controlului de constituționalitate, Curtea observă că, la data intrării în vigoare a [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, respectiv data de 24 august 2002, [art. 59 alin. \(7\)](#) prevedea că: „În fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul de a fi asistat de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de Corp. De asemenea, polițistul cercetat poate fi asistat, la cererea sa, de avocat.” Ulterior, prin [art. I pct. 34 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 89/2003](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 715 din 14 octombrie 2003, norma legală a fost modificată în sensul că: „În fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul de a fi asistat de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de Corp.” De asemenea, Curtea observă că, prin [Legea nr. 81/2015](#), [art. 59](#) a fost modificat în sensul abrogării alin. (7), însă [art. 58[^]2 lit. b\) din Legea nr. 360/2002](#) prevede că „Procedura disciplinară are la bază următoarele principii: [...] b) garantarea dreptului la apărare - se recunoaște dreptul polițistului de a formula și de a susține apărări în favoarea sa, de a prezenta probele și motivațiile pe care le consideră necesare în apărarea sa și de a fi asistat;”.

23. [Legea nr. 360/2002](#), anterior modificărilor aduse prin [Legea nr. 81/2015](#), prevedea, la [art. 59 alin. \(1\)](#), că sancțiunile disciplinare se stabilesc și se aplică numai după cercetarea prealabilă și după consultarea consiliilor de disciplină, cu excepția sancțiunilor prevăzute la [art. 58 lit. a\)](#) și [b\)](#), respectiv mustrare scrisă și diminuarea drepturilor salariale pentru funcția îndeplinită cu 5-20 % pe o perioadă de 1-3 luni, care se pot aplica fără consultarea consiliilor de disciplină. Totodată, se prevedea că: cercetarea prealabilă se efectua de șeful unității sau de polițiști anume desemnați; cercetările referitoare la abateri, din care rezultau date și indicii că au fost săvârșite fapte prevăzute de legea penală, se efectuau și cu participarea unui reprezentant al Corpului, urmând ca, în raport de constatări, să fie sesizate organele judiciare; ascultarea celui în cauză și consemnarea susținerilor sale erau obligatorii; polițistul cercetat avea dreptul să cunoască în întregime actele cercetării și să solicite probe în apărare; la stabilirea sancțiunii se ținea seama de activitatea desfășurată anterior, de împrejurările în care abaterea disciplinară a fost săvârșită, de cauzele, gravitatea și consecințele acesteia, de gradul de vinovăție a polițistului, precum și de preocuparea pentru înlăturarea urmărilor faptei comise. Sancțiunea disciplinară se aplica în maximum 60 de zile de la finalizarea cercetării prealabile, dar nu mai târziu de un an de la data comiterii faptei, iar pentru aceeași abatere nu se putea aplica decât o singură sancțiune disciplinară.

24. Potrivit [art. 58 din Legea nr. 360/2002](#), anterior modificărilor aduse prin [Legea nr. 81/2015](#), sancțiunile disciplinare care puteau fi aplicate polițistului erau: a) mustrare scrisă; b) diminuarea drepturilor salariale pentru funcția îndeplinită cu 5-20 % pe o perioadă de 1-3 luni; c) amânarea promovării în grade profesionale sau funcții superioare, pe o perioadă de la 1 la 3 ani; c[^]1) trecerea într-o funcție inferioară până la cel mult nivelul de bază al gradului profesional deținut; d) destituirea din poliție.

25. Prin [Decizia nr. 126 din 1 februarie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 7 aprilie 2011, Curtea Constituțională a reținut că, referitor la câmpul de aplicare a dispozițiilor [art. 6 paragraful 1 din Convenția](#) pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 23 iunie 1981, pronunțată în Cauza Le Compte, Van Leuven și De Meyere contra Belgiei, a statuat că procedurile disciplinare intră sub incidența [art. 6 paragraful 1](#) referitor la dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil de către o instanță independentă și imparțială. Astfel, garanțiile dreptului la un proces echitabil implică dreptul părților de a lua cunoștință de toate aspectele litigiului (Hotărârea din 20 februarie 1996, pronunțată în Cauza Lobo Machado contra Portugaliei) și presupun respectarea principiului contradictorialității (Hotărârea din 18 februarie 2010, pronunțată în Cauza Baccichetti contra Franței).

26. Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 27 august 1991, pronunțată în Cauza Philis contra Greciei, a statuat că [art. 6 din Convenție](#) se aplică procedurilor disciplinare desfășurate în fața unor organisme profesionale și în care este vorba de dreptul de a practica profesia. Astfel, prin hotărârea menționată, paragraful 45, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit jurisprudența sa constantă conform căreia o acțiune disciplinară în care este în joc dreptul de a continua practicarea unei profesii conduce la contestații (dispute) cu privire la drepturile civile, în înțelesul [art. 6 alin. 1](#) (a se vedea următoarele hotărâri: König împotriva Germaniei, 28 iunie 1978, seria A nr. 27, p. 29-32, p. 87-95; Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, 23 iunie 1981, seria A nr. 43, p. 19-23, p. 41-51; Albert și Le Compte împotriva Belgiei, 10 februarie 1983, seria A nr. 58, p. 14-16, p. 25-29; și Diennet împotriva Franței, 26 septembrie 1995, seria A nr. 325-A, p. 13, p. 27).

27. De asemenea, prin [Decizia nr. 95 din 5 februarie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 153 din 28 februarie 2008, Curtea Constituțională a statuat că „raporturile juridice de muncă trebuie să se desfășoare într-un cadru legal, pentru a fi respectate drepturile și îndatoririle, precum și interesele legitime ale ambelor părți. În acest cadru, cercetarea disciplinară prealabilă aplicării sancțiunii contribuie în mare măsură la prevenirea unor măsuri abuzive, nelegale sau netemeinice, dispuse de angajator, profitând de situația sa dominantă”.

28. Raportând cele statuate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului la cauza de față și analizând ansamblul sancțiunilor disciplinare ce pot fi aplicate polițistului, Curtea observă că măsurile care pot afecta dreptul de a practica profesia sunt amânarea promovării în grade profesionale sau funcții superioare, pe o perioadă de la 1 la 3 ani, trecerea într-o funcție inferioară până la cel mult nivelul de bază al gradului profesional deținut și destituirea din poliție. Însă, faptul că în fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul doar de a fi asistat de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de Corp, și nu de un avocat ales determină încălcarea dreptului la apărare în procedura desfășurată în fața unui organism profesional.

29. Or, [art. 24 alin. \(1\) din Constituție](#) stabilește că „Dreptul la apărare este garantat”. În absența oricărei circumstanțieri, norma fundamentală invocată are aplicabilitate și în afara sferei judiciare, așadar, inclusiv în cadrul procedurii disciplinare. Prin urmare, dreptul la apărare conține numeroase prerogative, iar una dintre acestea este, incontestabil, posibilitatea persoanei de a beneficia de asistență juridică, în condițiile reglementate prin legislația aplicabilă acestei forme de activitate juridică.

30. Față de cele menționate, instanța de contencios constituțional observă că în materia răspunderii disciplinare a polițiștilor, contrar jurisprudenței dezvoltate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legiuitorul român nu a adoptat o reglementare care să asigure respectarea dreptului la apărare al polițistului cercetat disciplinar.

31. Cu titlu de exemplu, Curtea observă că, în funcție de categoria socio-profesională vizată, legiuitorul, în cadrul procedurii disciplinare, a reglementat dreptul la apărare, după cum urmează:

– [Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată](#) în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, prevede, la [art. 251 alin. \(4\)](#), că, în cursul cercetării disciplinare prealabile, salariatul are dreptul să formuleze și să susțină toate apărările în favoarea sa și să ofere persoanei împuternicite să realizeze cercetarea toate probele și motivațiile pe care le consideră necesare, precum și dreptul să fie asistat, la cererea sa, de către un avocat sau de către un reprezentant al sindicatului al cărui membru este;

– [Legea nr. 317/2004](#) privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 628 din 1 septembrie 2012, prevede, la [art. 49 alin. \(1\)](#), că, în procedura disciplinară în fața secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii, citarea judecătorului sau a procurorului împotriva căruia se exercită acțiunea disciplinară și a Inspecției Judiciare ori, după caz, a ministrului Justiției, președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție sau a procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este obligatorie. Judecătorul sau procurorul poate fi reprezentat de un alt judecător ori procuror sau poate fi asistat ori reprezentat de un avocat;

– [Hotărârea Guvernului nr. 1.344/2007](#) privind normele de organizare și funcționare a comisiilor de disciplină, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 768 din data de 13 noiembrie 2007, prevede, la [art. 30 alin. \(4\)](#), că funcționarul public a cărui faptă a fost sesizată poate participa la cercetarea administrativă personal sau poate fi asistat ori reprezentat de avocați, în condițiile prevăzute de lege;

– [Statutul profesiei de avocat](#) din 3 decembrie 2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 898 din data de 19 decembrie 2011, prevede, la [art. 284 alin. \(1\)](#), că în fața instanței disciplinare avocatul se va înfățișa personal și în cursul ședințelor avocatul poate fi asistat de un alt avocat;

– [Regulamentul](#) de aplicare a Legii nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, aprobat prin Ordinul ministrului Justiției nr. 210/2001, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 64 din 6 februarie 2001, prevede, la [art. 69 alin. \(1\)](#), că executorul judecătoresc împotriva căruia a fost promovată acțiunea disciplinară are dreptul să cunoască toate actele dosarului, să solicite probe în apărare și să fie asistat de un avocat.

32. Având în vedere cele referite, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate, potrivit cărora în fața consiliilor de disciplină polițistul are dreptul de a fi asistat doar de un alt polițist, ales de către acesta sau desemnat de

Corp, încalcă dreptul de a fi asistat de un avocat în cadrul procedurii disciplinare, ca parte a dreptului la apărare, prevăzut de [art. 24 alin. \(1\) din Constituție](#).

33. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 22 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), din perspectiva reglementării prin ordin al ministrului afacerilor interne a competențelor ce țin de modificarea raportului de serviciu, prin [Decizia nr. 258 din 27 aprilie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 18 iulie 2017, paragrafele 40-42, Curtea a constatat că această critică este neîntemeiată și că nu pot fi reținute motivele invocate de autorul excepției, respectiv cele pe care s-a fundamentat [Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014](#). Astfel, prin deciziile [nr. 392 din 2 iulie 2014](#), [nr. 637 din 13 octombrie 2015](#), [nr. 172 din 24 martie 2016](#) și [nr. 244 din 19 aprilie 2016](#), Curtea a constatat neconstituționalitatea unor texte din [Legea nr. 360/2002](#) care permiteau delegarea reglementării unor „elemente esențiale” referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului, funcționar public cu statut special, către ministrul de resort care era abilitat să adopte ordine. Ca atare, din analiza [art. 22 alin. \(7\) din Legea nr. 360/2002](#), Curtea a reținut că termenul „competențe” are înțelesul de „persoană competentă”, care își exercită atribuțiile. De asemenea, Curtea a statuat că desemnarea prin ordin a persoanelor competente să decidă asupra punerii la dispoziție nu constituie un „element esențial” în ce privește modificarea raportului juridic de serviciu al polițistului, în sensul celor reținute de aceasta în jurisprudența sa anterior menționată, și că aceste aspecte pot fi reglementate prin ordin al ministrului, cu respectarea [art. 77 și 78 din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, potrivit cărora ordinele cu caracter normativ, instrucțiunile și alte asemenea acte ale conducătorilor ministerelor se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, iar acestea trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora.

34. În continuare, Curtea reține că, din analiza conținutului normativ al dispozițiilor [art. 57 lit. b\)](#), [art. 61 alin. \(1\) și art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#), aceste texte prevăd ce fapte săvârșite de polițist constituie abateri disciplinare, procedura și termenul în care polițistul poate contesta sancțiunea disciplinară și modul de constituire și funcționare a consiliilor de disciplină. Cu privire la critica de neconstituționalitate a acestor norme, formulată din perspectiva unei lipse de claritate și previzibilitate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#), una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative ([Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, [Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, [Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, [Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau [Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013).

35. Or, în cauza de față, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate prevăd suficient de clar că neglijența manifestată de polițist în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege constituie abateri disciplinare, că sancțiunea disciplinară poate fi contestată, în termen de 5 zile de la luarea la cunoștință de către polițist, șefului ierarhic superior celui care a aplicat sancțiunea, precum și modul de constituire și funcționare a consiliilor de disciplină. Ca atare, dispozițiile [art. 57 lit. b\)](#), [art. 61 alin. \(1\) și art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#) au un conținut normativ clar și precis pentru a putea fi aplicate și oferă suficiente repere pentru ca destinatarul acestora - în cazul de față, polițistul - să înțeleagă sensul lor, să își adapteze conduita și să aibă reprezentarea corectă a derulării procedurii disciplinare.

36. Cu privire la susținerea că [art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#) nu definește noțiunea de „unitate de poliție”, Curtea reține că, potrivit [art. 5 din Legea nr. 218/2002](#) privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, Poliția Română are următoarea structură organizatorică: Inspectoratul General al Poliției Române; unități teritoriale aflate în subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, Direcția generală de poliție a municipiului București și inspectoratele județene de poliție; instituții de învățământ pentru formarea și pregătirea continuă a personalului; alte unități necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice poliției, înființate potrivit legii. În sensul [art. 7 și 8](#)

din [Legea nr. 218/2002](#), Inspectoratul General al Poliției Române este unitatea centrală a poliției, cu personalitate juridică și competență teritorială generală, care conduce, îndrumă și controlează activitatea unităților de poliție subordonate și este condus de un inspector general, cu rang de secretar de stat.

37. În ceea ce privește unitățile teritoriale din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, [Legea nr. 218/2002, în Capitolul II: Organizare și funcționare - Secțiunea 2](#), prevede că în municipiul București se organizează și funcționează, ca unitate cu personalitate juridică, Direcția generală de poliție a municipiului București, condusă de un director general, ajutat de adjuncți, și în cadrul acesteia se organizează și funcționează unități de poliție ale sectoarelor, corespunzător organizării administrativ-teritoriale a acestuia. În cadrul sectoarelor se organizează și funcționează secții de poliție. Totodată, în județe se organizează și funcționează, ca unități cu personalitate juridică, inspectorate de poliție, conduse de un inspector-șef, ajutat de adjuncți. În municipii și orașe funcționează poliții municipale și orașenești, iar în comune, posturi de poliție. În funcție de întinderea teritoriului, numărul populației, de numărul și importanța obiectivelor economice, sociale și politice, în municipii pot fi înființate secții de poliție, iar în comunele cu sate și cătune dispersate pot fi înființate birouri de poliție. Ca atare, noțiunea de „unitate de poliție” fiind definită în cuprinsul [Legii nr. 218/2002](#), Curtea constată netemeinicia acestei critici.

38. Referitor la critica de neconstituționalitate a [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#), Curtea reține că, prin Decizia [nr. 244 din 19 aprilie 2016](#), precitată, a constatat neconstituționalitatea acestor dispoziții de lege. Curtea a reținut, în esență, că, potrivit [art. 2 alin. \(1\) din Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 298/2011](#) privind procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițiștilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 28 decembrie 2011, raporturile de serviciu ale polițiștilor se pot modifica prin: delegare, detașare, participare la misiuni internaționale, transfer, mutare, împuternicire pe o funcție de conducere și punere la dispoziție, și că elemente esențiale care conturează statutul profesiei de polițist sunt date în competența ministrului afacerilor interne care, prin acte administrative cu o putere juridică inferioară legii, este abilitat să reglementeze procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițistului, ceea ce aduce atingere dispozițiilor [art. 1 alin. \(4\)](#) și [\(5\)](#) și [art. 73 alin. \(3\) lit. j\) din Constituție](#).

39. Având în vedere dispozițiile [art. 29 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), potrivit cărora „Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale” și reținând că decizia de admitere a fost publicată la data de 23 iunie 2016, iar încheierea de sesizare a instanței de contencios constituțional în Dosarul nr. 1.927D/2016 este din data de 21 septembrie 2016, Curtea va respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#) ca inadmisibilă.

40. De altfel, Curtea observă că [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#), ulterior constatării neconstituționalității sale, însă anterior publicării Deciziei [nr. 244 din 19 aprilie 2016](#) în Monitorul Oficial al României, Partea I, a fost abrogat prin [art. I pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2016](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 21 iunie 2016.

41. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul [art. 146 lit. d\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), al [art. 1-3](#), al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.d\)](#) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionică Dajbog și Daniel Ciprian Bugeac în dosarele nr. 415/121/2014* și nr. 4.240/121/2014* ale Curții de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 59 alin. (7) din [Legea nr. 360/2002](#), în redactarea anterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 81/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Daniel Ciprian Bugeac în Dosarul nr. 4.240/121/2014* al Curții de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile [art. 22 alin. \(7\)](#), [art. 57 lit. b\)](#), [art. 61 alin. \(1\)](#) și ale [art. 62 alin. \(2\) din Legea nr. 360/2002](#), în redactarea anterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 81/2015](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 360/2002](#) privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea [art. 7 alin. \(2\) din Legea nr. 364/2004](#) privind organizarea și funcționarea poliției judiciare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

3. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 78 alin. \(1\) din Legea nr. 360/2002](#), excepție ridicată de Daniel Ciprian Bugeac în Dosarul nr. 4.240/121/2014* al Curții de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Galați - Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 octombrie 2017.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU
Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

Toate drepturile rezervate © 2022 - [iLegis](#) - SC CTCE SA

+40 720 528 028

legis@legistm.ro

www.legistm.ro